

Učiteljski Tovarš.

~~~~~
List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dne vsakega meseca, in velja za celo leto 2 gold. 50 kr.
za pol leta 1 gold. 30 kr.

Tečaj IX.

V Ljubljani 15. maja 1869.

List 10.

Kedaj bode bolji?

Kedar prideta dva učitelja vkup in si tožita eden drugemu svoje nadloge, navadno se potem tudi resno pogledata in vprašata: Kedaj bode bolji?

S tim vprašanjem se ukvarja sedanji čas mnogo deržavnih in šolskih mož, toda ne morejo ga stalno rešiti in učiteljem zagotoviti: Sedaj bode bolji!

Po naših mislih bode bolji:

1) Kedar bode učitelj ne le po notranjem, temuč tudi po vnanjem samostojen mož. Učitelj na deželi je skoro povsod s svojimi dohodki navezan na srenjo in celó na posamesne srenjčane in prednike, ter se mora varovati, da se sedaj temu, sedaj unemu ne zameri, če hoče, da se mu ne kratijo ali saj ne grené njegovi terdozasluženi pičli dohodki; in ker na svetu ni človeka, kateri bi vsem vstregel, je učitelj vedno podložen vsem tistim, ki mu skladajo zernja ali denarja za njegov živež. Dokler tedaj učitelj ne bode dobival svoje plače iz javne stanovitne blagajnice, kakor jo dobivajo cesarski vradniki, tako dolgo ne bode samostojen in tudi ne bode imel tiste veljave, ktere mu je treba v njegovem težavnem stanu.

2) Bolji bode, kedar bode učitelj brez skerbí za svoj živež in za živež svoje deržine opravljal svojo službo. Kaj pomaga mlademu učitelju, ki je pri začetku ves vnet in navdušen za svoj imenitni stan in, bi rekel, poln idijalov, ko pa kmali vidi, da mu ta stan še toliko ne daje, česar potrebuje vsak delavec, da ne opeša? Še huji pa si skušajo učitelji, kterim Bog dá kaj več deržine. Tù se večkrat prigodi, da

oče učitelj, akoravno dobro razume številjenje, vendar ne more svojih dohodkov tako razdeliti, da bi svoje ljube otročiče nasitil in spodobno oblekel, še manj pa, da bi jih mogel kaj bolje vzrejati in preskerbeti, kedar odrasčajo. Ne more se tedaj nihče čuditi, ako učitelj, namesto da bi ves živel za svoj stan, pa svoje naj boljše moči obrača na druge strani — tje, od koder mu prihaja več pomoči, ter se ravná po pregovoru: „Komaraj, kakor moreš — s trebuhom za kruhom!“ Na deželi imamo učitelje, ki zraven učiteljske službe opravljajo razna rokodelstva in marsiktere druge službe, ki se pečajo s mnogimi barantijami itd. Ljudski učitelji v mestu, dokler so mladi, se ubijajo ves božji dan z učenjem po hišah, in imajo komaj dovolj časa za svoje obligatne šolske ure. Tako ravnanje gotovo nikakor ne služi napredku današnjega šolstva. Kedaj bode bolji? — takrat, kedar bode pri učiteljskem stanu tako, kakor je pri vseh drugih stanovih, da delo, ki ga človek opravlja, človeka živi. Ali morejo živeti brez skerbí učitelji v mestu, ki imajo od 250 do 500 gold. letnega plačila pri sedanji dragini in ko morajo iz tega še stanovanje, kurjavo in še marsikaj družega drago plačevati? in, ali morejo delati samo za to, za kar so postavljeni, namreč za solo?

Vemo, da učitelji ne bodo nikoli dobivali mastne plače, vendar dokler ne bodo učitelji imeli toliko, da bi mogli živeti od tega, s čimur se po svojem stanu ukvarjajo, namreč s šolo, tako dolgo pri učiteljih in pri šolah ne bode bolji.

Učitelju naj se saj dá toliko, da more živeti po besedah nemškega pesnika:

„Nichts mehr davon, ich bitt' euch,
Zu essen gebt ihm, zu wohnen —
Habt ihr die Blösse bedeckt,
Gibt sich die Würde von selbst“.

P a š n i k.

Podučuj natančno! Učitelj mora vselej, kedar svoje učence v čem podučuje, tako podučevati, da se učenci na tanko prepričajo, zakaj je to in to tako, in ne drugače. Otroci se kmali navadijo, da pri vprašanjih odgovarjajo z „ja“, ali „ne“, toda to še ni gotovo znamenje, da kako reč dobro